

Тази неделя в [електронна библиотека](#) на [desebg.com](#) ви представям книгата „**Димитров и Сталин (1934-1943): писма от съветските архиви**”.

Тя се появи на българския книжен пазар преди 10 години и до днес остава едно от най-силните документални доказателства за истинската същност на Коминтерна.

Това е така, защото изданието съдържа десетки строго секретни писма, които хвърлят светлина върху реалната дейност на Коминтерна. Те са от периода 1934-1943 г., когато Коминтернът е ръководен от Георги Димитров. Съдържанието им разкрива пълната зависимост на Третия интернационал от съветската външна политика и позициите на Сталин и неговите намерения по време на Големия терор (1937-1938) и годините на Втората световна война.

Писмата и бележките, които имат строго секретни грифове, са на генералния секретар на Комунистическия интернационал [Георги Димитров](#) до Сталин, като първите са от 1934 г. Тогава Димитров излиза от германския затвор и пристига в Москва. Последните документи са от 1943 г., когато Коминтернът е разпуснат.

Освен писмата на Димитров в книгата са изложени и отговорите на [Сталин](#). От тях се добива представа за двучното отношение на лидера на СССР върху чуждите комунистически партии и цялостното му влияние върху Коминтерна. Неслучайно комунистическите партии нямат самостоятелна политика, а се водят като секции на Коминтерна.

Сталиновите писма показват и възгледите му за САЩ, френския комунизъм и Испанската гражданска война. Те разкриват и различията на Сталин с Мао Цзедун и

Написано от Христо Христов
Неделя, 04 Август 2013 08:36

Тито.

Секретната кореспонденция между Димитров и Сталин става достъпна през 1991 г. при разпадането на Съветския съюз. Това е времето, когато в СССР се открива пролука за достъп до някои секретни съветски архиви, които впоследствие, а и днес са изключително трудно достъпни.

Съставители на изданието са проф. Александър Далин, историк и политолог, старши научен сътрудник в Института за международни изследвания в Станфордския университет и Ф. И. Фирсов, бивш ръководител на изследователска група за Коминтерна в Руския държавен архив за обществена и политическа история в Москва. Писмата са част от по-голяма колекция от над 200 архивни документи в архивите на ЦК на КПСС.

Кореспонденцията между Димитров в качеството му на генерален секретар на Коминтерна и Сталин показва още, че Комунистическият интернационал е бил един от източниците на информация за Кремъл. Така например Коминтернът е играл изключителна роля като връзка и източник на информация по време на Гражданската война в Испания, а също така и при военните действия в Китай през 30-те години и не на последно място за югославската съпротива през Втората световна война.

Тези събития са обособени в отделни глави в книгата и както останалите части в нея документите са предхождани от обяснителни бележки на съставителите. Не малка част от писмата на Димитров завършват с молба към Сталин за неговия съвет или за „правилна такава позиция“. Особен интерес представлява глава пета „Странната пауза“, която се отнася за периода след включване на нацистко-съветския пакт от 23 август 1939 г., който идва като бомба за комунистическото движение.

С [пакта Рибентроп-Молотов](#) е сложен край на огромните усилия на Коминтерна за мобилизация на силите в широки съюзи, фронтове и коалиции и използването на всички организационни, идеологически и психологически средства в стремежа да определи Хитлерова Германия и фашизма като основен враг.

За получаване на указания Сталин приема Димитров на 7 септември 1939 г. в

Написано от Христо Христов
Неделя, 04 Август 2013 08:36

присъствието на Молотов и Жданов. Съветският ръководител разяснява на генералния секретар на Коминтерна, че „ние нямаме нищо против те (двете групи капиталистически страни, по определението на Сталин, които водят война, б.а.) добре да повоюват, изтощавайки се един друг. Не би било лошо, ако чрез Германия се поразклатят позициите на най-богатите капиталистически страни (по-специално Англия). Без сам да разбира и да желае това, Хитлер обърква, подкопава капиталистическата система.”

След тези указания препоръката на Коминтерна за антифашистки народен фронт е изоставена. Всичките му усилия са насочени към империализма изцяло. На следващия ден на основата на Сталиновите указания Димитров подготвя и изпраща директива до всички комунистически партии от името на Президиума на Изпълнителния комитет на Комунистическия интернационал. Това е само един от многото важни събития, върху които документите хвърлят светлина.

Съставителите посочват, че книгата не е история на Коминтерна в посочения период 1934-1943 г., а илюстрация на формата и съдържанието на отношенията на Коминтерна със съветското ръководство. Тя предлага едно необичайно вникване в начина на мислене и вземането на решения в Москва по широк кръг въпроси – от глобалната стратегия до дребните спорове. Изданието е важен извор за ново вникване в драматичните, противоречиви и тъмни допреди 20 години събития от най-новата история.

„Димитров и Сталин (1934-1943): писма от съветските архиви”, А. Далин и Ф. И. Фирсов, съставители, изд. „Прозорец”, 2003 г., 365 страници.